

Høringsudkast

Præcisering i Spørgsmål – Svar nr. 43 og nr. 67 i Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder med ofte stillede spørgsmål og svar, offentliggjort 11. marts 2024

1. FAQ 43: Ændring af ”BØR” til ”SKAL”

”Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet”

Ved meddelelse af udledningstilladelse skal miljømyndigheden være opmærksom på, at fremgangsmåden i FAQ 43 ikke kan stå alene i vurderingen af, om en udledningstilladelse kan meddeles. I indledningen til denne vejledning er de relevante regler ved regulering af udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet efter miljøbeskyttelsesloven oplistet: <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/spildevand/miljofarlige-forurenende-stoffer-faq>

Der kan kun tillades udledning til et målsat overfladevandområde, hvor et eller flere miljøkvalitetskrav er overskredet, og hvor miljømålet derfor ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke direkte eller indirekte vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål. Det følger af bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 3, der bl.a. udmønter vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1.

En nærmere beskrivelse af, hvordan Miljøministeriet forstår EU-rettens krav om at forebygge forringelse af overfladevandområdets tilstand samt kravet om ikke at hindre mulighed for målopfyldelse, fremgår af vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer afsnit 8.3.2. Bekendtgørelse om indsatsprogrammer gælder kun for de målsatte overfladevandområder, mens bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer også gælder for udledninger til overfladevand, som ikke er målsat. Miljøstyrelsen vurderer, at EU-rettens krav om at sikre, at udledninger af visse forurenende stoffer ikke påvirker opfyldelse af relevante miljøkvalitetskrav i de berørte overfladevande skal forstås på samme måde for målsatte overfladevandområder og for ikke-målsat overfladevand.

Miljømyndigheden kan efter § 8 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenede stoffer udpege blandingszoner omkring udledningpunkter. Koncentrationerne af forurenende stoffer kan overskride relevante miljøkvalitetskrav for stofferne inden for blandingszonen, hvis overskridelsen ikke påvirker opfyldelse af disse krav i det øvrige overfladevand. Miljømyndigheden fastsætter nærmere bestemmelse om hvilke miljøkvalitetskrav, der kan overskrides, herunder i hvilket omfang. Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet forurenende stof i et overfladevandområde, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det eller de berørte vandområder. En blandingszone kan udpeges, så længe udledningen af det forurenende stof ikke påvirker opfyldelse af miljøkvalitetskravet for stoffet i det eller de berørte vandområder i øvrigt, og at udledningen ikke vil kunne medføre en forringelse af tilstand og mulig målopfyldelse i det eller de berørte vandområder.

Fastsættelse af udlederkrav for forurenende stoffer, der i forvejen findes i det berørte overfladevand i koncentrationer, der overskrider miljøkvalitetskrav, kan ske ud fra den tilgang, der er beskrevet nedenfor.

Det bemærkes generelt, at udlederkrav altid skal vurderes konkret i forhold til udledningen og overfladevandet, og det skal kunne eftervises ved beregninger, at der er sikkerhed for, at udledningen ikke vil medføre påvirkning af opfyldelsen af miljøkvalitetskravene i overfladevandet uden for blandingszonen.

Omfanget af den samlede påvirkning (kumulative effekter) af overfladevandet fra øvrige kilder skal således inddrages, se også bekendtgørelse om indsatsprogrammer § 8, stk. 5. Når det eller de forurenende stoffer, som udledningen omfatter, i forvejen findes i og/eller udledes til det berørte overfladevand, skal den i forvejen forekommende koncentration i overfladevandet af stoffet eller stofferne indgå i beregningen, jf. § 7, stk. 3 i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. Se også svar på [spørgsmål 22](#) *Hvad er forskellen på "naturlig baggrundskoncentration" og "i forvejen forekommende koncentration"?*

I. Miljøkvalitetskrav for vand er overskredet i overfladevandet

Hvis det generelle kvalitetskrav eller maksimumkoncentrationen for et givet stof i vand allerede er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning til vand eller luft, hvis den ved beregninger kan vise, at udledningen med sikkerhed ikke vil påvirke opfyldelse af miljøkvalitetskravet i overfladevandet uden for den udpegede blandingszone.

Det er i den sammenhæng Miljøstyrelsens vurdering, at overensstemmelse med kravet om, at en udledning af et miljøfarligt forurenende stof ikke må påvirke opfyldelse af miljøkvalitetskravet for stoffet i overfladevandet uden for den udpegede blandingszone, indebærer, at miljømyndigheden ved beregninger skal kunne eftervise, at den påtænkt tilladte udledning kun vil indebære en koncentrationsstigning, der er mindst muligt og udgør højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand i randen af den maksimalt acceptable størrelse af en blandingszone, se svar på [spørgsmål 67](#) *Hvor stor kan en blandingszone være?*

Koncentrationsstigningen er en stigning i koncentrationen i overfladevandet i forhold til den i forvejen forekommende koncentration.

Der vil være overfladevande, hvor den i forvejen forekommende koncentration er væsentlig højere end stoffets miljøkvalitetskrav, og hvor udledninger med koncentrationer over miljøkvalitetskravet, allerede derfor ikke vil medføre en beregnet koncentrationsstigning i overfladevandet. I sådanne tilfælde skal miljømyndigheden derfor ved godkendelsen/tilladelsen sikre, at udledningen i sig selv ikke vil hindre overholdelse af miljøkvalitetskravet for overfladevandet (uden for en eventuel blandingszone). Udledningen må derfor i sig selv ikke medføre en overskridelse af miljøkvalitetskrav i blandingszonens rand. Til beregning heraf skal der ikke inddrages den i forvejen forekommende koncentration.

For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav.

Eksempel: Hvis et stof har et generelt kvalitetskrav på 1 µg/L må den beregnede koncentrationsstigning i blandingszonens rand ikke være mere end 0,05 µg/L.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en stigning i koncentrationen af pågældende forurenende stof på et repræsentativt målepunkt. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. Ved vurdering af, om en beregnet stigning i koncentrationen vil være målbar, kan miljømyndigheden tage udgangspunkt i, hvad der kan måles med de ved overvågning

af overfladevand almindeligt anvendte analysemetoder, der opfylder kravene til analysemetoder for kemisk analyse og kontrol ved overvågning af overfladevand, sediment og biota, som fastsat i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.

Miljømyndigheden kan træffe afgørelse ud fra de fortyndingsmodeller, der er henvist til i svar på [spørgsmål 68](#) *Hvilken fortynding kan man regne med efter en udledning?* Disse modeller har dog en begrænsning i deres rækkevidde. Ansøger kan også vælge for egen regning at få udført supplerende fortyndingsberegninger i større afstand fra udledningspunktet, hvis det repræsentative målepunkt er placeret længere væk fra udledningspunktet end rækkevidden for fortyndingsmodellerne, der er henvist til i svaret på spørgsmål 68.

II. Miljøkvalitetskrav for biota er overskredet i overfladevandet

Det generelle kvalitetskrav for vand er for de fleste stoffer fastsat til en værdi, der sikrer samme beskyttelse som miljøkvalitetskravet for biota, se eventuelt svar på [spørgsmål 33](#) *Vil overholdelse af det generelle kvalitetskrav for vand for bioakkumulerende stoffer sikre samme beskyttelse som overholdelse af miljøkvalitetskravet for biota?*

Der kan dog være situationer, hvor det generelle kvalitetskrav vurderes overholdt i overfladevandet, men hvor biotakravet vurderes overskredet. Grundet sammenhængen mellem fastsættelse af biotakravet og det generelle kvalitetskrav kan miljømyndigheden ved fastsættelse af udlederkrav for en udledning antage, at udledningen ikke vil give anledning til yderligere forringelse af tilstanden af biota, hvis udledningen ikke medfører overskridelse af det generelle kvalitetskrav i randen af en eventuel blandingszone.

Hvis både miljøkvalitetskravet for biota og det generelle kvalitetskrav for vand for et givet stof allerede er overskredet i overfladevandet, kan myndigheden fastsætte udlederkrav for en udledning som anført ovenfor under (I).

Hvis retningslinjen under (I) er overholdt, kan myndigheden lægge til grund, at udledningen ikke vil medføre yderligere forringelse af tilstanden i biota og ikke hindre målopfyldelse for et målsat overfladevandområde, samt at udledningen ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af stoffet i biota, se eventuelt svar på [spørgsmål 50](#) *Hvordan sikres det, at en udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i biota?*

Hvis miljøkvalitetskravet for biota for et givet forurenende stof, for hvilket der ikke er fastsat et generelt kvalitetskrav for vand, fx kviksølv og hexachlorbenzen, allerede er overskredet i overfladevandet, kan myndigheden lægge udledningens indvirkning på koncentrationsstigninger i biota og på overskridelse af miljøkvalitetskravet for biota til grund for fastsættelse af udlederkrav, se svar på [spørgsmål 46](#) *Hvad skal inddrages ved fastsættelse af udlederkrav for stoffer uden et generelt kvalitetskrav for vand, men hvor der er fastsat en maksimumkoncentration for stoffet?*

III. Miljøkvalitetskrav for sediment er overskredet i overfladevandet

Det generelle kvalitetskrav for vand sikrer ikke nødvendigvis beskyttelsen af sedimentmiljøet.

Hvis miljøkvalitetskravet for sediment for et givet forurenende stof er overskredet i overfladevandet, kan miljømyndigheden kun give tilladelse til en udledning, som ikke vil medføre en målbar stigning i koncentrationen af det pågældende stof i sedimentet og dermed påvirke opfyldelsen af miljøkvalitetskravet.

Der vil være overfladevande, hvor den i forvejen forekommende koncentration er væsentlig højere end stoffets miljøkvalitetskrav, hvorfor udledninger i potentielt høje koncentrationer ikke vil medføre en beregnet koncentrationsstigning i sedimentet. Godkendelses- og tilladelsesmyndigheden skal derfor ved sin afgørelse sikre, at udledningen i sig selv ikke vil hindre opfyldelse af miljøkvalitetskravet for overfladevandet. Udledningen i sig selv må derfor ikke

medføre en overskridelse af miljøkvalitetskrav i sedimentet. Til beregning heraf skal der ikke inddrages den i forvejen forekommende koncentration.

For at sikre et tilstrækkeligt og ensartet miljøbeskyttelsesniveau bør miljømyndigheden derudover kun tillade en beregnet gennemsnitlig årlig stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning på mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment. For udledninger til luft bør en beregnet koncentrationsstigning som følge af depositionen overalt i overfladevandet være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien af stoffets miljøkvalitetskrav for sediment.

Koncentrationsstigningen er en stigning i koncentrationen i overfladevandet i forhold til den i forvejen forekommende koncentration.

Eksempel: Hvis et stof har et sedimentkvalitetskrav på 10 mg/kg tørstof må den beregnede koncentrationsstigning i påvirkningszonen ikke være mere end 0,1 mg/kg tørstof.

Miljømyndigheden skal derudover ved beregning sikre, at udledningen til vand eller luft ikke medfører en målbar stigning i koncentrationen af pågældende stof i sedimentet på et repræsentativt målepunkt. I beregningen skal indgå den i forvejen forekommende koncentration af stoffet i det modtagende overfladevand. I vurderingen af, hvorvidt en stigning er målbar, kan inddrages de almindeligt anvendte analysemetoder, som i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger er fastsat for målinger for kemisk analyse og kontrol af overfladevands tilstand, sedimenter og biota til brug for overvågningen.

Ifølge bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer gælder derudover generelt for stoffer, der har tendens til at ophobes i sedimentet, at uafhængigt af, om et miljøkvalitetskrav for et givet stof i sediment er overskredet eller ikke er overskredet, skal miljømyndigheden sikre, at udledningen ikke medfører en væsentlig stigning i koncentrationen af pågældende stof i sedimentet, se svar på [spørgsmål 51](#) *Hvordan sikres det, at en udledning ikke medfører væsentlig koncentrationsstigning i sediment?*

De nævnte hensyn til beskyttelse af sedimentmiljøet kan medføre, at miljømyndigheden må fastsætte strengere udlederkrav for et givet stof end det udlederkrav, der følger af hensynet til beskyttelse af matricerne vand og biota, jf. ovenstående retningslinjer (I) og (II).

2. **FAQ 67: Tilføjelse om foranstaltninger til reduktion af blandingszone** *"Hvor stor kan en blandingszone være?"*

Foranstaltninger til reduktion af blandingszonens udstrækning i fremtiden

Der skal ved fastsættelse af vilkår, der baseres på udpegning af en blandingszone, indgå foranstaltninger med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonen i fremtiden, jf. § 8, stk. 3, i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer. En blandingszone skal således reduceres over tid, og vilkår om sådanne foranstaltninger kan være krav om, at virksomheden trinvis gennemfører yderligere tiltag til reduktion af udledningen af de forurenende stoffer som fx indførelse af ny teknologi, substitution af stofferne eller forbedret rensning, eventuelt under inddragelse af en teknisk økonomisk redegørelse.

Eksempel på vilkår:

- [Virksomheden] skal hvert 8. år (første gang i xxxx) inden den x-x indsende en skriftlig redegørelse til tilsynsmyndigheden for, hvilke foranstaltninger [virksomheden] sætter i værk med henblik på at mindske udstrækningen af de udpegede blandingszoner, og hvornår disse implementeres, dog senest [...].

3. **FAQ 43: Præcisering af vejledning om udpegning af et repræsentativt målepunkt**

”Hvordan fastsættes kravværdier for et givet stof i en udledning, når miljøkvalitetskrav for stoffet i forvejen er overskredet i vandområdet”

Hvad forstås ved et repræsentativt målepunkt?

Vurderingen af, om en koncentrationsstigning er målbar, skal foretages i et punkt, som er repræsentativ for det eller de berørte vandområder som helhed. Målepunktet kan således ikke placeres så langt væk fra udledningen, at punktet ikke er repræsentativt for påvirkningen af vandområdet som helhed. Placeringen af et repræsentativt målepunkt fastsættes derfor ud fra vandområdets faktiske forhold, herunder dybde, strømforhold og eventuelle eksterne påvirkninger, fx andre punktudledninger. Et repræsentativt målepunkt for vandområdet kan omvendt heller ikke placeres i umiddelbar nærhed af et udledningspunkt eller blandingszonens rand, idet den lokale påvirkning fra udledningen som oftest gør, at målepunktet ikke kan anses som værende repræsentativt for vandområdet som helhed.

Det repræsentative målepunkt vælges eller placeres ud fra følgende:

Trin 1.

Hvis der er en overvågningsstation, der overvåges eller har været overvåget for miljøfarlige forurenende stoffer i det berørte overfladevand, typisk et målsat overfladevandområde, anvendes denne som målepunkt. Hvis der er flere overvågningsstationer med målinger af miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevandet, vælges den station, der vurderes at være mest repræsentativ for overfladevandet, fx stationen med flest og/eller nyeste data for miljøfarlige forurenende stoffer. Overvågningsstationer kan fremsøges via dette link til miljødata.dk:

<https://miljoedata.miljoportal.dk/>

Og ved at filtrere under kemi (f.eks. på Miljøfarlige stoffer i vand – vandløb).

Trin 2.

Hvis trin 1 ikke er muligt, men der er andre overvågningsstationer i overfladevandet, som anvendes til overvågning af miljøtilstanden i vandområdet, anvendes den station, der vurderes bedst at repræsentere overfladevandet som helhed.

Trin 3.

Hvis der ingen overvågningsstationer er i det berørte overfladevand, kan miljømyndigheden anvende følgende kriterier for placering af et målepunkt til brug for beregninger:

- a. Kystvande: Hvis dybdeforholdene kendes, placeres det teoretiske målepunkt for vand og sediment, hvor overfladevandet er dybest. Hvis dybdeforholdene ikke kendes, placeres det fiktive målepunkt i overfladevandets geografiske midtpunkt.
- b. Søer: Hvis dybdeforholdene kendes, placeres det teoretiske målepunkt for vand og sediment, hvor søen er dybest. Hvis dybdeforholdene ikke kendes, placeres det fiktive målepunkt i søens geografiske midtpunkt.
- c. Vandløb: Det teoretiske målepunkt placeres i midtpunktet for vandløbsstrækningens eller vandløbsvandområdets udstrækning under hensyn til egnethed og repræsentativitet i forhold til strækningen eller vandområdet, f.eks. nedstrøms udledningspunktet.

